

NR 2
Maj 2004

I detta nr:

- Ordföranden har ordet.
- Ishavspaddling på jordens tak
- Hotet från de Ryska sågfilarna
- En påminnelse om kommande aktiviteter
- Uppvaktningar
- Årsmötet 2004
- Klubbstugan

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Bo Schagerberg	08 - 530 447 57
Mob	070 - 521 44 39
Vice ordf. : Hans Martinelle	08 - 520 211 13
Mob	070 - 566 06 61
Sekreterare: Rune Stang	08 - 520 305 55
Mob	070 - 369 29 38
Kassör: Karl-Erik Hedberg	08 - 500 845 17
Mob	073 - 043 22 59
Ledamöter: Kent Pejdell	08 - 520 164 84
Kent Hermansson	08 - 520 149 47
Mob	070-585 02 93
Börje Svaleklev	08 - 520 138 51
Mob	070-600 63 38
Suppleanter: Gunnar Agnerby	08 - 520 129 35
Anders Möllerström	08 - 520 172 91

Adress: FM avd 11 NYNÄSHMN
c/o Bo Schagerberg
Sunnerbyv 6
148 71 SORUNDA
e-mail : bo.sch@telia.com

Kassör: FM avd 11 Nynäshamn
c/o K-E Hedberg
Nynäsv 17 A

Postgironr: 28 21 05 - 6

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-520 30 555
Mob 070-369 29 38
e-mail: st-media@telia.com

Ordföranden har ordet

När ni läser detta har vi haft en första träff med Haninge om hur vi skall utöka vårt samarbete och hur ett eventuellt samgående skulle kunna se ut.

Jag är optimist och tror att vi kommer att mötas även om det tar sin tid och tills vidare utökar vi vårt samarbete. Jag tror nämligen att vi måste närma oss varann och att ett samgående på sikt måste ske och frågan är inte om utan när.

Utgångspunkten för vår styrelse är att vi är en livskraftig förening med god ekonomi och att vi inte söker samarbete för att trygga vår överlevnad. Tvärtom. Men vi tror att FM på Södertörn kan bli starkare genom de band som förenar marinanställda både i aktiv tjänst och som gått över till annan verksamhet. Valet blir lättare när man känner samhörigheten på vår ö, Södertörn. Vi har flera gånger mötts av svar som att visst vill jag bli medlem men jag vet inte vilken förening jag skall välja. Förutom Haninge finns ju både Södertälje och Stockholm att välja på.

Apropå samarbete! Ni glömmer väl inte den stående inbjudan vi har från Södertälje att gästa deras fina ö och äta sillfrukost helgen, dvs. lördagen, före midsommarafton. Ett initiativ som damerna i Södertälje har tagit och som brukar bli mycket trevliga tillställningar. Notholmen ligger vid Skanssundets färjeläge på Mörkösidan och frukosten tar sin början vid 12-tiden.

Var och en tar med mat och dryck och så avnjuter man måltiden tillsammans. Vill man inte åka hem samma dag kan man ligga över, för på Notholmen finns rum att hyra för en billig penning.

Ta kontakt med oss i styrelsen och ni får veta mer.

Var stolta över vår marinbas.

Vi har fått påpekad för oss att varför är inte Nynäshamnarna stolta över sin marinbas och försvarar den och verksamheten där?

För Nynäshamnare och vi andra som bor på Södertörn är det en viktig arbetsplats och en plats som Sverige pratar om och känner till.

Vi bör ta alla chanser när vi pratar med varann och vid kontakter med media att framhålla vikten av att Muskö Örlogshamn finns kvar och att precis som på andra förbandsplatser värna om dess existens och vara stolta över att den ligger här hos oss.

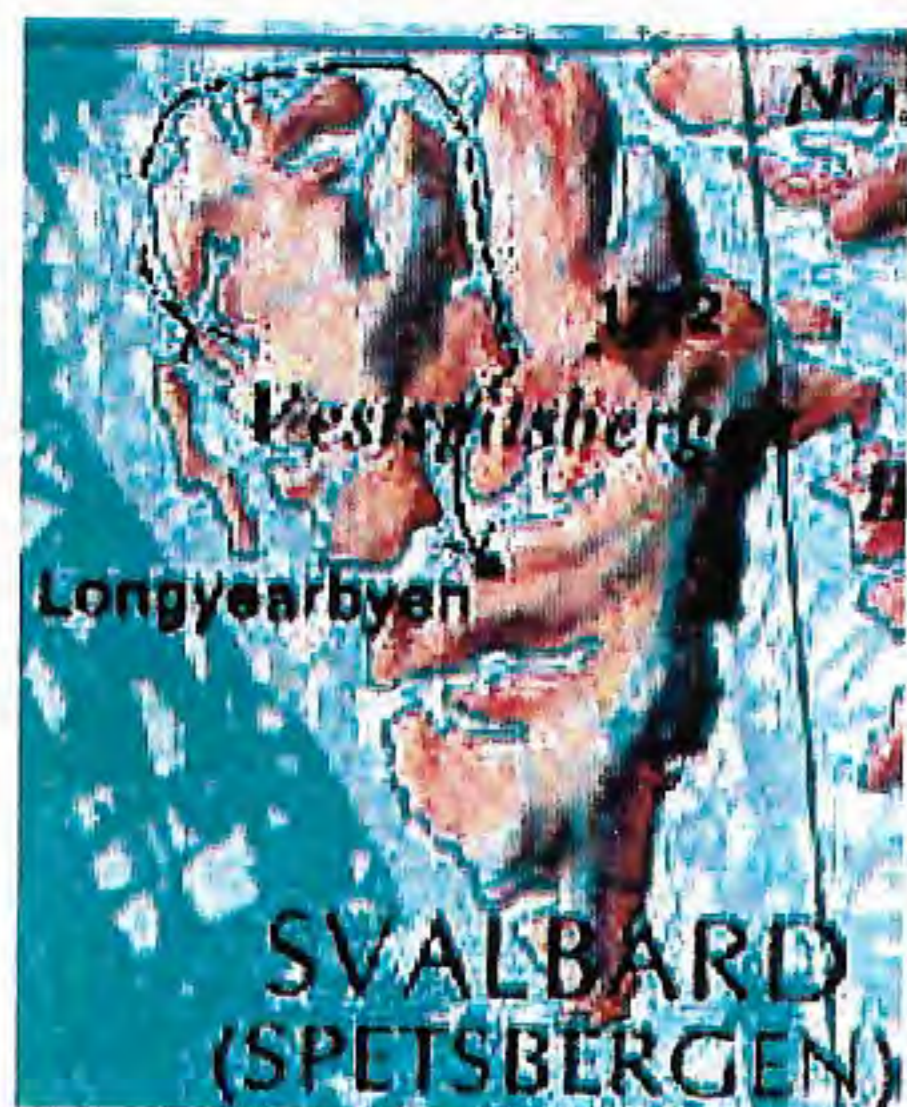
Vi har ju kommunalrådet Leif Stenqvist bland våra medlemmar och vi kan ju uppmana Leif att när han pratar med NP och annan press markera att marinbasen finns och puffa för att den ger oss så mycket mer än bara arbetstillfällen och kultur inte bara på Muskö utan i hela kommunen.

Den är viktig för oss. Kom ihåg det - Inte bara en gång utan hela tiden!!

Ishavspaddling på jordens tak

Red Anm: Kortversion av föredrag hållet av Stabschefen MarinB O Övl G Rosenblad under soppkväll i februari.

Det är söndagen den 4:e juli 1993. Vi har en kraftig nordlig motvind då vi stävar norrut utanför Prins Karls Forland som ligger på Spetsbergens nordvästkust. Sundet mellan ögruppen och huvudön är tjockt med is och vi tvingas under natten vända och söka oss till havs för att komma vidare. Detta är ett dåligt tecken med tanke på att isen alltid är tjockare på Spetsbergens östsidan dit vi planerar att komma tre veckor senare fast då i glasfiberkajak. På fartygsdäcket ligger de tre havskajakerna surrade med vardera ca 100 kg utrustning. Vi är tre stycken svenskar som inom ett dygn skall byta det trygga däck

ombord mot den betydligt osäkrare tillvaron i sittbrunnen på varsin kajak. Vi tre stirrar betänksamt ut mot det upprörda Ishavet och ingen säger något.

Fem veckor efter avfärd stiger vi åter iland i Longyearbyen huvudstaden på Svalbard efter en oförglömlig upplevelse i en fortfarande oförstörd del av vår värld. Förberedelserna pågick under två års tid och innebar i sig ett antal spännande och lärorika upplevelser. Kraven var härvid entydiga, bli måste eskimårollen sitta i ryggraden då vattentemperaturen ligger kring nollstrecket. Vidare fördes diskussionen naturligtvis kring risken eller möjligheten att råka på "gultass" konungen i isens rike.

Fartyget Anna Rogde lämnar så oss och vår utrustning i närheten av Danskön där den så ödesdigra expeditionen med ingenjör André i spetsen startade med ballongen Örnen nära nog etthundra år tidigare. Björnvarnare som skall fungera dygnet runt avdelas och det första lägret upprättas. Dagen efter stävar vi ut ur Raudfjorden och möts av ett spegelblankt Ishav på 80:e breddgraden. Vi har tur med vädret den första veckan som

förlöper utan incidenter och vi får chansen att bli varma i kläderna utan alltför hård sjögång. Vi möter både val, säl och valross till havs. Till lands ser vi spåren från isbjörn allt frekventare ju längre österut vi kommer. Dygnet planeras helt efter grundläggande behov som mat och sömn. Ljuset är vid denna tid på året lika intensivt dygnet

runt. Efter två veckor får vi så närkontakt med isbjörn. Vi spanar på honom då han sätter tänderna i en nyfångad säl i närheten av vårt läger. Han leker och simmar sedan omkring med resterna av den arma sälen. Nåväl ett par timmar senare är det hans tur att smyga på oss då han dyker upp i dimman ca 30 m från tältet. Denna kurragömmalek pågår i nära tolv timmar tills våra nerver säger ifrån och vi lastar i kajakerna

och paddlar iväg.

Ytterligare en vecka senare når vi punkten där vi tvingas paddla söderut i den 120 km långa Widjefjorden istället för att följa rutten öster om Spetsbergen där isen visar sig ligga fast. Fjorden är fylld av is som rör sig med vind och tidvatten. Det är en speciell känsla att glida fram i detta fantastiska landskap som ständigt förändras i lysande blå färger med

fantasieggande formationer. Då och då vältrar sig ett isberg med ett dovt suckande ljud. Det tar oss fyra dagar att paddla längst in i fjorden där den mäktiga Mittag Lefflerglaciären tar över. Vi paddlar under den 30-40 m höga iskanten där det knastrar och bubblar av miljoner små isstycken. Ljudet uppstår då den gamla hårt komprimerade isen expanderar.

Så packas utrustningen för land/ismarsch med avsikt att utnyttja glaciären som transportväg. Två dygn senare tvingas vi ge upp då glaciären efterhand blir alltmer svårforcerad med djupa sprickor och höga förkastningar. Vi tvingas än en gång till ett alternativt vägval vilket vid senare analys skulle visa sig vara mer än klokt. Nåväl den sträcka vi trodde oss kunna klara på tre dagar tog åtta minst sagt slitsamma dagar innan vi åter kunde sjösätta våra farkoster på rätt sida av ön. I rena

glädjen över att åter ha vatten under kölen satte vi så fart och paddlade mer eller mindre oavbrutet det närmaste dygnet. Efter en vådlig överfart av Isfjorden med hög sjö och jetvindar som drar ned från bergen närmade vi oss så Longyearbyen ånyo. Dygnet senare anträder vi så den sista etappen mot gammelkajen i staden.

Det är söndagen den 8.e augusti.

Hotet från de Ryska sågfilarna

Under ett drygt årtionde före första världskriget spred ryska sågfilare skräck i Sverige. De uppgav sig vara bönder från trakten kring Novgorod som, sedan höstskörden hade bärgats, for över till Sverige och ägnade vintermånaderna åt att vandra omkring på landsbygden och med sina redskap skärpa böndernas sågar och andra vassa redskap. Ryktet förekom att sågfilarna i själva verket var ryska spioner.

Första gången de dök upp i större antal var 1899. Den ryske guvernören i det sedan 1809 ryska storfurstendömet Finland, Nikolaj Bobrikov, hade just, i enlighet med tsarens order om skärpning av det ryska inflytandet i alla underlydande provinser, inlett en brutal russifiering i den före detta svenska riksdelen, vilken skrämde upp både regeringsmakten och allmänheten i Sverige. Malmbanan från Luleå och malmfälten till Narvik var under uppbyggnad och för att stoppa ett tänkbart ryskt framträngande via det finska järnvägsnätet till Torneå genom den snart färdiga malmbanan till Atlanten och Narvik, vars hamn till skillnad från de ryska inte frös på vintern, beslutade riksdagen år 1900 att bygga Bodens fästning på båda sidor om järnvägen.

Det kom snart rykten i omlopp om att sågfilarna i själva verket var förklädda officerare från "arvfienden" Ryssland som rekognoserade

"Rykten förekom att sågfilarna i själva verket var spioner"

invasionsvägar genom Sverige. Det uppstod en häftig pressopinion och riksomfattande debatt angående sågfilarnas förmenta hot mot Sverige. Juristen och författaren Henning von Melsted skrev att Sverige höll på att bli uppmärkt som ett slaktdjur.

Den första upphetsningen kring sågfilarna lade sig efter några år. Men ängslan tilltog åter inför första världskriget. Kring 1912 kom en ny större grupp sågfilare över. Då hade ryssarna börjat ifrågasätta Ålandskonventionen från 1855, som stadgade att Åland skulle vara avmilitariserat. De hade börjat bygga upp en moderniserad flotta och dra en järnväg från St Petersburg till Vasa på Finlands östkust med direkt anknytning till Torneå.

"Arvfienden" sågs åter som en överhängande fara. Den

inflytelserike forskningsresanden Sven Hedin skrev broschyren Ett varningsord som spreds i en miljon exemplar och där det bland annat hette: Alltså, Peter den stores framträngande till Östersjön och Östersjöprovinsernas förlust var det första steget. Eröfringen af Finland var det andra. Det tredje steget tages inför våra ögon, då Finland förvandlas till en rysk provins, lika rysk som någon provins i tsarriket.

Hvad är det nu som skiljer egentliga Ryssland från Atlanten? Tag fram Roths atlas och mät upp med passaren. Från Torneå, de finska banornas slutpunkt, till Lyngen är det 43 mil fågelvägen - till Narvik endast 40. Från Vasa till Umeå är det 11 mil och från Åland till

Grisslehamn 4 mil. Redan för hundra år sedan visade ryssarna att en promenad över Kvarken kunde företagas. Och hvad betyda dessa afstånd för en nation, som kastat ut jordens längsta järnväg genom skogar, öfeer tundror och moras; - och för en arme, som är van att operera åtta hundra mil från sitt hemland?

Hedin blev inte oemotsagd. Den gamle August Strindberg i sitt Blå torn, som avskydde Sven Hedin, samlade ett antal av sina artiklar i en mot-skrift, "Czarens kurir eller Sågfilarens hemligheter" där det bland annat hette:

För att höja sig ur sin ödmjuka ställning företar sig agenten (det var Sven Hedin) slutligen att arbeta på egen hand, politisera, utöva politisk spådomskonst, kombinera krogprat och tidningsurklipp, och nu börjar han på rak arm att ordna Europas angelägenheter, Polens affärer, Englands planer, Kinas delning, Indiens resning. Ofta handlar han i god tro, det vill säga, han tror på de lögnen man trattat i honom just därför att han skulle sprida dem. I detta fall är han ett menlöst, men livsfarligt få! Men varken Strindbergs raljanta polemik eller mer seriösa argument hjälpte. Nationen var gripen av rysskräck och sågfilarna blev åter föremål för vilda misstankar. Polisen tassade efter dem i bygderna och inkallade en del av dem till förhör, men ingen kunde beslå dem med något brott mot svensk lag. Det sannolika är att de helt enkel var bönder från trakten av Novgorod som skaffade sig en extraförtjänst under vinterstiltjen i jordbruket.

Det finns för all del uppgifter om att de förhördes av tsarens säkerhetstjänst när de kom hem, men de tycks inte ha haft något uppdrag med sig till Sverige.

Märkligt nog fick vi en ny sågfilarepisod på 1980-talet, då sovjetiska TIR-plomberade långtradare, som kom med färjor via Finland eller över Haparanda och skulle ned till kontinenten och körde de egendomligaste vägar genom Sverige. De dundrade fram på skogsbilvägar och hittades parkerade i terrängen, ofta nära försvarsanläggningar. Men ingen lyckades beslå någon TIR-bil, lika litet som någon sågfilare, med något brott mot svensk lag. Också då påstods det att förarna var officerare som rekognoserade invasionsvägar.

Nu är tänkbara invasionsvägar inte längre intressanta. Eventuella fiender har andra metoder att ta till.

Hans Dahlberg
Försvaretsforum nr 5 2003

En påminnelse om kommande aktiviteter

maj	27	Soppmiddag	
juni	1	Styrelsemöte	
	4 - 6	Marint kamratmöte i Nyborg Dk	
	5	Utflykt till Sparreholm. Slott och museer. Gemensamt med FM Haninge. Anmälan senast 27 maj till K Hermans- 520 520 149 alt 070 582 02 93. Eller senast den 28 direkt till S Loman 477 76 12 44 eller 070-257 58	
son maj 39.			
augusti		5-kamp i Norrtälje. I skrivande stund vet vi inte tid och plats, detta kommer att införas i NP under "Nytt från föreningarna"	
		Vecka 34, stort örlogsbesök i Stockholm med anledning av Sv ubåtsvapnets 100 års jubileum. Vidare information om detta kommer att införas i NP under "Nytt från föreningarna"	
september	7	Styrelsemöte	
	23	Soppmiddag	

Uppvaktningar

Flera av oss har firat passage av jämna år. Vi har uppvaktat Janåke Jonsborg, Leif Nylander, Leif Stengvist och Eric Otterstad. Några har vi haft förmånen av att se som gäster vid sopp/ärtskvällar eller andra festligheter. Vid årsmötet den 20 mars såg vi fram mot att få honorera Leif Stengvist och Eric Otterstad. Tyvärr blev båda förhindrade att närvara pga sjukdomsfall.

Men vi ger inte upp, vi återkommer. Vid soppkvällen den 19 februari hade vi glädjen att uppvakta Leif Nylander med anledning av hans 50-årsdag. Janåke Jonsborg kunde inte närvara. G Rosenblad höll under kvällen ett upp-skattat föredrag om hur han och två kamrater paddlade kajak i vattnen runt Svalbard.

Alltsammans medan vi tillsammans åt en välsmakande och mycket uppskattad fisksoppa a'la Kent H och Kent P.

Sådana kvällar gör livet värt att leva.

Leif uppvaktas med anledning av sin nyligen fyllda 50 år

Årsmötet 2004

Årsmötet den 20 mars genomfördes enligt dagordning och utan några stora eller små meningsskiljaktigheter. Stabschefen ÖvI G Rosenblad ledde förhandlingarna och klubbade av punkterna i raskt och effektivt.

Damerna som samlats i ett rum bredvid under årsmötesförhandlingarna kunde under tiden dessa pågick njuta varandras sällskap och dricka lite vin.

Föreningens två klubbmästare hade ordnat med en god middag som de ca 30 närvarande med förtjusning inmundigade.

Göran Rosenblad berättade sedan lite om det arbete som utförts på MarinBO inför det kommande försvarsbeslutet, för att klargöra för stadsmakten värdet av denna världsunika anläggning.

Styrelse och funktionärer efter valet 2004

Sittande i mitten Ordföranden Bo Schagerberg flankerad av sekreteraren R Stang och kassören K Hedberg. Stående fr vä ledamöterna B Svaleklev (tillika ingående i valberedningen), K Hermansson (sammankallande för valberedningen och klubbmästare) och K Pejdel. Vice ordförande H Martinelle, suppleanterna G Agnerby och A Möllerström Övriga funktionärer, ej på bild är revisorerna K Lundin och E Wersén, revisorsuppleant E Otterstad samt stugfogden E Andersson.

KLUBBSTUGAN

Vårens första blommor har blommat ut när ni får detta O´Hoj. Träden börjar grönska och sommaren står för dörren. I vår fina klubbstuga förvaras bl a en pärm med styrelseprotokoll, i vilken ni kan återfinna protokollet från 2 mars i år. Protokollets § 6 innehåller en för föreningen glädjande nyhet som kommer att gagna alla medlemmar. På skrivbordet ligger också en del andra trycksaker som kommer till föreningen. Dessa har vi ingen möjlighet att sprida till alla, så passa på att ta del av innehållet när ni besöker stugan. Saknar ni något ex av O´Hoj kan det kanske finnas en del överexemplar som ni kan ta med hem.

Erling Andersson ett namn att lägga på minnet är sedan årsmötet vår nye stugfogde och under hans ledning hoppas vi att även under detta året med er benägna hjälp kunna utföra en del nödvändiga arbeten på stugan.

Ni vet väl om att alla när som helst är

Välkomna

att besöka stugan.

(Glömt var nyckeln förvaras?? Kontakta någon i styrelsen.)

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

